

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

УДК 821.162.02

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.4.1>

Н. В. КОБЗЕЙ

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри філології та перекладу,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна

Електронна пошта: Nata_kobzej@ukr.net

<http://orcid.org/0000-0001-8288-7079>

СВОЄРІДНІСТЬ АВТОРСЬКОЇ ІРОНІЇ У ЗОБРАЖЕННІ ТЕАТРАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В ОПОВІДАННІ В. ВИННИЧЕНКА «АНТЕРПРЕНЬОР ГАРКУН-ЗАДУНАЙСЬКИЙ»

У статті здійснений аналіз оповідання з погляду функціонування в ньому іронії. Причому, розглядається вона не як стилістична фігура (троп), а як естетична категорія, яка не ставить собі за мету розсмішити реципієнта, а розкриває авторське сприйняття дійсності, його незадоволення реальним станом справ у світі. «Граючись» із читачем, Винниченко ховає іронію за специфічними описами пейзажів та інтер'єрів, глузує з манери поведінки і мовлення своїх персонажів, які, по суті, представляли високе мистецтво пересічним обивателям. Він показує реальний стан провінційного українського драматичного театру початку ХХ століття, який розвивався у надзвичайно несприятливих умовах. Цензура, брак коштів, випадкові заробітки, постійні переїзди, брак театральних приміщень настільки приземлили драматичне дійство, що звели його до низьковартісних фарсів і комедій. Популярними стали оперети, інтермедії і навіть скетчі, а вистави відбувалися в кінотеатрах, дерев'яних павільйонах садів і парків. Про акторську майстерність таких колективів годі й говорити. Завдяки іронії, Винниченко зумів поєднати трагічне і комічне, високе і низьке, сакральне і профанне в межах одного твору.

Аналізоване оповідання наскрізь просякнуте іронією. Винниченко застосовує її для негативної характеристики і створення сатиричного образу Гаркуна-Задунайського – антрепренера, що аж ніяк не безоплатно служив мистецтву, а працював виключно на комерційній основі і поєднував роботу керівника з власною театральною діяльністю. У творі дисгармонія між бажаним і дійсним проявляється досить яскраво. Головний герой – «узагальнений» персонаж, в якому проявляється бездарність, некоректність, агресивність, тупість, манія величчя значної кількості тогочасних псевдо театралів.

Основною характеристикою театру в оповіданні є провінціалізм. Він накладає свій відбиток і на режисера, що бездарно керує, і на акторів, які грають шаблонно, а також на публіку, якій вистава не цікава.

Винниченко іронізує над існуючими театральними штампами, умовністю, неприродністю. Розгляд його іронічних міркувань в широкому контексті, дозволяє зробити висновок, що провінційність була характерною рисою всього без винятку українського театрального світу.

Ключові слова: іронія, акторська майстерність, провінційний театр, антрепренер.

Постановка проблеми. В історії української літератури ХХ століття постать Володимира Винниченка займає вагомe місце. А неоднозначна оцінка його творчого доробку викликає необхідність все нового і нового освоєння непростого авторського світу і відкриває необмежені можливості для досліджень. Проблеми, які порушує письменник, актуальні ще й досі, а його твори – яскраві документи епохи, часто позбавлені критичної оцінки і повчань. Звичайно, в депресивну епоху світових воєн і революцій, перебуваючи в самому вирі політичного і громадського життя, дуже важко було

дотримуватися зазначеного принципу. Однак Винниченко знайшов для себе вихід, не рідко користуючись іронічною манерою письма, яка, як стверджував свого часу Томас Манн, конче необхідна не лише літературі, а й будь-якому виду мистецтва, адже дозволяє зображати дійсність широко і вільно без моралізаторства.

Аналіз публікацій. Категорія іронічного цікавила багатьох дослідників ще з найдавніших часів. Стосується це античних мислителів Древньої Греції та Риму – Аристотеля, Платона, Квінтіліана, Цицерона. Статус «особливої» закріпили за нею представники романтизму

(Ф. Шлегель) і німецької класичної філософії (Г. Гегель), а С. Кер'єгор називав її «способом мислення». Тому-то й не дивно, що феномен іронії прийнято розглядати в різних галузях знань. Скажімо, Ф. Ніцше, А. Лосєв, Р. Рорті, І. Пасі, вивчали іронію з точки зору філософії та естетики; Т. Буйницька, С. Голубков, С. Іваненко, Дж. Сазерленд, О. Титаренко, А. Щербина – з погляду лінгвістики, а З. Фрейд – психології. Н. Фрай, М. Бахтін, Л. Кавун, Р. Семків, Г. Грабович присвятили останній свої літературознавчі студії, вважаючи, що іронія знаходиться в тісній зв'язку з суміжними до неї категоріями – гумором, сатирою, сарказмом, жартом, навіть, анекдотом, однак відрізняється від них власними специфічними особливостями. У ХХ столітті в українській та й світовій літературі почали використовувати іронію з метою заперечення певних явищ і звичаїв. Вона стала «літературною грою» між автором і читачем, у якій перший, спираючись на певні культурно-соціальні і психологічні обставини, пише тексти, а другий мусить читати між рядків, щоб зрозуміти суть. В портретних описах, в змалюванні специфічних пейзажів та інтер'єрів, у пафосному мовленні персонажів з'являється приховане авторське глузування і відображається його життєва позиція. Роль іронії в канві літературного твору важко переоцінити, адже вона слугує одним із джерел репрезентації власне авторської картини світу, оголює усі невідповідності між буквальним і розумовим осягненням дійсності.

На той факт, що іронія стала продуктивним елементом творчості В. Винниченка вказують дослідження не лише багатьох українських літературознавців, як-от: В. Панченка, С. Михиди, Г. Баран, Л. Голомб, В. Гуменюка, Л. Дем'янівської, Б. Пастуха, а й навіть істориків, які при аналізі щоденникових записів автора часто користуються визначенням «вбивча іронія», з якою останній давав оцінку політичним персоналіям чи подіям.

Мета статті – розглянути особливості функціонування іронії та виявити засоби її актуалізації в оповіданні В. Винниченка «Антерпрен'єр Гаркун-Задунайський».

Виклад основного матеріалу. В аналізованому оповіданні завдяки іронії В. Винниченко зумів показати реальний стан провінційного

(територіально віддаленого від великого культурного центру) українського драматичного театру початку ХХ століття, який розвивався у надзвичайно несприятливих умовах. Численні українські трупи, переслідувані цензурними обмеженнями, як-от заборонаю на україномовну продукцію (Ємський указ діяв до 1905 р.) і постійними матеріальними нестатками, мандрували по Україні та інших регіонах Російської імперії у пошуках тимчасового заробітку. Критичною була проблема із наявністю театральних приміщень: приватних було вкрай мало, державні ж «дирекцією міських театрів» здавалися антрепренеру в оренду у вкрай непривабливому стані на один або кілька сезонів. Тому й не дивно, що театр у провінційному містечку N. мав радше вигляд недоглянутого сараю: «Чи бачили ви коли загін серед поля для худоби? Як бачили, то приставте до цього загону ще... повітку не повітку, а так якесь чортзна-що з поганеньких, старих дощок, запніть це чортзна-що спереду старим, полатаним брезентом, і ви матимете перед очима N-ський театр. Тільки й різниці між загном і "партером" буде, що в загоні не може бути набитих на стовпчики шаршавих дощок, а тут їх було рядів з п'ятнадцять. Перед повіткою, чи то пак – перед сценою, було щось подібне до великого корита, де теж були понабивані стільчики. То – місце для музиків» [Винниченко : 105]. Володимир Винниченко не випадково вибрав таке місце для театру, адже модерністичні віяння, проникаючи в усі сфери суспільного життя, не лишили поза увагою й театральне мистецтво. Тому в погоні за заробітком «театральні менеджери» намагалися всіляко задовільнити інтереси публіки, що прагнула розваг, ставили переважно короткі драми, фарси і комедії, популярними були оперети, інтермедії і навіть скетчі. Часто вистави відбувалися в залах кінотеатрів, дерев'яних павільйонах садів чи парків.

Специфіка іронічної манери письма проявлялася у Винниченка у паралельному зображенні трагічного і комічного, високого і низького, сакрального і профанного. Так, мрії оповідача про затишний готель «Малоросія», «маленький, мабуть, будиночок, чистенький, гарненький; коло його садочок, квітки, метелики і таке інше; маленька кімнатка старосвітського ладу з дерев'яним ліжком і ситцьовими завісками на

вікнах; сусіди, сусідки, тихо, любо й затишно» [Винниченко : 90–91], розвіяв нестерпний сморід від дешевого алкоголю і людського поту його тимчасової «оселі». «Я подивився на «Малоросію». То була друга половина тої «любопитної» пивної. Над дверима рундука, на яких біля клямки чорніла масна пляма од рук, висіла вивіска, що проказувала: «Номера для прїезжающих «Малоросія». Стіни сеї «Малоросії» були облуплені; вікна, що дивились своїми зеленими од часу шибками на вулицю, наганяли якийсь сум і нудьгу. Чого її названо «Малоросією» і що в неї було «малоросійського» – невідомо. Хіба через те, що хазяїном її був жид і на двадцять хат навкруги не було ні одного «малороса» [Винниченко : 93]. Щоправда, за «один руб» він удостоївся честі проживати в найкращому, чи то навіть «люксовому» номері тієї напівзруйнованої будівлі: «Такой номер? Дешевлеє ви не найдьоте нігде! У нас завжди ночує здесь Гаврилянсь-кий батюшка. У нас усьо благороднії" гості зупиняються... Даже студенти були... Это самый первый номер у весь N. Это не какой-нибудь себе сарай...» [Винниченко : 95]. Що ж насправді? «Нема, мабуть, на світі ніде такого пера, щоб змогло намалювати той "самий луччий" номер. Не було та й не буде, мабуть, ніколи такого хемика, що проаналізував би те повітря. Я з свого боку берусь тільки сказати, що воно було не степове, хоча й пахтіла там і цибуля, й часник, і тараня, навіть живі якісь комахи, що поважно повзали по стіні у куточки. То було щось надзвичайне. А обстановка?.. Праворуч – залізне ліжко, що, здавалось, ще пахтіло тілом господарки і численного потомства її; просто – покривлений стіл, на якому валялись лушпайки від цибулі й тарані; подекуди декільки напівцілих стільців; лампа з жовтим гасом і безліч патретів по стінах з суворими жидівськими обличчями. На вікнах руді подрані завіски» [Винниченко : 95]. Цитований пасаж яскраво свідчить про так званий гуманістичний занепад. Іронія автора спрямована на абсурдність буття як на рівні окремо взятого індивіда, що, перебуваючи під тиском позитивістської триєдності раси, середовища і моменту, не в змозі подолати екзистенційну безпросвітність свого існування, так і на рівні суспільства з усіма його вадами: корупцією, бідністю, лінивством, алкоголіз-

мом, тощо. Зазначимо також, що Винниченко уникає власне авторських коментарів, а, як відсторонений спостерігач, у душі натуралістичної манери письма старанно занотує побачене, щоправда, робить це з гіркою іронією.

Те саме стосується й образу Гаркуна-Задунайського – «антрепреньора і режисьора русско-малорусской трупи», що мав би уособлювати в собі узагальнений образ аполегетів українського театрального мистецтва. Тим більше, що «вважаючи на гучне прїзвище цього добродія, це повинен бути чоловік неабиякий і артиста славний» [Винниченко : 91]. Він же, зі слів жида Лейзера, «такой человек, ... Если вы имеете к нему какое-то дело, так вы заберите наперед у його деньги... О! И тогда он будет – ша! А если он виноватий вам щось, так он вам не отдасть нікогда. Это просто халамидник, а не актер! Какой он актер? Актеры усьо – благородний люди, а он шарлатан какой-то... Ми йому вигнали з нашої гос-тіниці, так он завьоз наші 10 карбованців, і годі! Босяк, і більше нічево! – От такой!» [Винниченко : 95–96]. Метафоричний вираз Франка, що «ані в житті, ані в мистецтві немає нічого випадкового» знайшли своє підтвердження й у творчості Володимира Винниченка. Адже зображення такої різної невідповідності між очікуванням і реальністю було для письменника необхідним. Г. Костюк, аналізуючи творчість письменника і його добу, наголошує, що Винниченко бачив і зображав «буденне, дріб'язкове, смішне, а інколи – шкідливе, що чіплялося за героїчне, велике і понижувало та осмішувало його. Такі ситуації, такий типаж, що відтворював цілу периферію нашого національного життя в добу між двох революцій, Винниченко занотував у багатьох творах» [Костюк : 44–45].

Серед них – оповідання на «культурно-театральну» тематику «Антерпреньор Гаркун-Задунайський». Антрепренерами називали організаторів видовищних заходів, що були власниками чи орендарями театрів або колективів. Вони працювали виключно на комерційній основі, хоча нерідко поєднували роботу керівника з власною театральною діяльністю. Тому-то блискучий монолог добродія Гаркуна-Задунайського про безоплатне служіння мистецтву видається нам аж надто іронічним: «Ви думаете, я для грошей? Вы думаете,

вони мені потрібні? Так званий «презренній металл»? Клянусь вам (він підняв догори руку, зробив нею в повітрі якийсь рух і знов поклав в кишеню): нехай мені дають мільйони, розумієте: мі-лій-о-ни! щоб тільки я покинув сцену, я скажу тільки їм: «Господа! ви мене не знаєте! Ви не знаєте Гаркуна-Задунайського!» І більш нічого! (Певно, він гадав, що мільйони йому будуть давати великороси, бо по-їхньому й одповів так гордо). Сцена – це абсолютно все» [Винниченко : 98].

Аналізоване оповідання наскрізь просякнуте іронією. Винниченко застосовує її для негативної характеристики і створення сатиричного образу Гаркуна-Задунайського. Впродовж твору ми бачимо, як горе-актор вихваляє свій талант і свою режисерську працю, однак замість визнання викликає в свого співрозмовника, та й у читачів лише осуд. В перший день знайомства з оповідачем актор оповідає: «Грала ми в одному городі, – задумливо й дивлячись кудись у куток, заговорив він тихо і трагічно. – Збор... 500 чистих!.. Публіки?.. Тисячі!.. Грала... Ну, як вам сказати?.. Грала всі... нічого. Я, знаєте, підібрав тоді трупку – первий сорт. ... Іде п'еса. Вірите? У Кропивницького рідко так ішла (як ще йшла так коли-небудь)! Це-не хвастаючись. Абсолютно! Побачите!.. Публіка аж переривається: Гаркуна, Гаркуна, Задунайського!! Аж театр от так... (Він похитавсь усім тілом вправо і вліво). Що ж ви думаєте? Трупа вся... иедовольна! Розумієте: не-до-воль-на! А чого? Ви-зивають мене, а не їх! Та при чому я тут? Абсолютно при чому? Треба грати – і будуть визивать. Не партач! А то просто стидно дивиться на їх, партачать абсолютно, як... е... е... лошади... Якби не я... провал би абсолютний... Вивіз все-таки...» [Винниченко : 99]. Здавалося б, достойна характеристика. Однак в контексті твору бачимо різку дисгармонію між словами і дійсністю. «Приставлення почалось. Гаркун, само собою, грав героя, Галіна – героїню. То була виразна гра! Ви бачили коли-небудь, як гнівається чоловік? Ви скажете, що бачили, а я вам скажу, що не бачили. Для цього треба подивитись на добродія Гаркуна. Ви, мабуть, бачили, як чоловік почервоніє, зробить який-небудь рух руками, підніме, може, хутко голову, словом – бачили гнів звичайного чоловіка. Е, так то – дурниця! Тут, уперше, сердився дуже палкий і добродійний герой

Мирон, а вдруге, грав його сам Гаркун-Задунайський. Мене він, відома річ, і не слухав, фраа, як і сам казав, «по вдохновенію». І то ж таки гра була! Голос його лунав, як рев здорового вола, що почув кров; очі, підмазані сажею, весь час грізно світилися, крутилися і ось-ось мали вискочити, а з ногами робилось таке, що я гадав, чи не корчі вхопили славного, палкого артисту» [Винниченко : 119–120]. Корифей сцени не лише не вивчив роль, а й переплутав дії і випхався на сцені у другій замість четвертої, тим самим зруйнувавши весь задум вистави. Навіть більше. Звинуватив актора, що в паніці опустив занавіс в тому, що він не дозволив йому виголосити монолог і вбив розкішну сцену.

Образ Гаркуна-Задунайського – колоритний, «узагальнений, – на думку Г. Костюка, – назовний образ некультурности, відсталости, бездарности, але з постійним виявом агресивности і претенсією на провід» [Костюк : 45]. Так, Гаркун впевнений, що він найкращий, найрозумніший, і ще сотні най-. Та й не він один. Самовпевнений Гонта «очевидячки, був «талант». Він поводився вільно й розв'язне. Коли кінчалась його роля, він брав у руки балабайку і, підморгуючи двом паніям, що несміливо усміхались до його й скося подивлялись на Гаркуна, тихо дзвенів на ній. Талант же його, мабуть, виявлявся в тому, що він за одним духом викрикував свою ролю, котру знав, як отчеш, і умів добре «реготатись». Гаркунові дуже подобалось, як Гонта починав тарабанити свої «місця», не зупиняючись ні на один мент» [Винниченко : 111]. Те ж саме стосується й актриси Галіни, яку не смів вчити сам Гаркун-Задунайський і якщо вона вирішила непристойності. А в сценарії цього нема, то це проблеми сценариста, а не її. І якщо не хоче грати водевіль, то трупа мусить на ходу змінювати плани, бо хто ж її змусить.

Бездарну акторську гру міг би, може, врятувати віртуозний драматичний сюжет, однак і він був примітивний: «Любляться собі, бачите, двоє пренепорочних, страшенно добродійних коханців, Маруся (Галіна) та Грицько (Гаркун). Любляться вони вірно, чесно, живуть душа в душу, ось-ось мають побратися, коли ж... не можна! Не дозволяє драма! Бо й справді-таки: що б то була за українська драма, якби кожному дозволялось женитись. Марусю любить ще

Гаврило (Петренко). Цей Гаврило... Та ви знаєте, який це Гаврило, його в кожній українській драмі можна бачить. Злий, єхидний, поганий, гидкий... Але Грицько ревнує Марусю до його і раз на вечорницях убиває Гаврила. Зараз же приходять урядник і забирає Грицька на Сахалін. Але він в четвертій дії тікає звідтіль і приходиться до Марусі. А Маруся вже вийшла заміж за Максима (Гонту). Грицько, відома річ, сердиться і вбиває Максима, а коли Маруся хоче оступитись за його, то й її. Тут знов приходять урядник і I, II і III чоловіки і хочуть забрати знов Грицька на Сахалін, але він з реготом випивав отрути і, дригаючи ногами, умирає біля Марусі. Урядник з чоловіками стають на коліна й моляться богу. Цим кінчається драма» [Винниченко : 121].

Впадає в очі невідповідність фактури виконавця художнього образу. Гаркун грав молодого закоханого юнака: «Уявіть тільки собі: великі, товсті брови, з яких аж сипалась сажа, червоний ніс, розпатланий парик, зморшки від ока до рота і погляд грізний, величний і страшний» [Винниченко : 118]. Одним словом, молодик не першого сорту, проте актор геніальний, як іронічно підмічає Винниченко.

Основною характеристикою театру в оповіданні є провінціалізм. Ця його особливість накладає відбиток на режисера: «Репетиція почалась. Гаркун був справдешнім режи-сьором. Він кричав, лаявся, бундючився, викривлявся і весь час коверзував Петренками, як сам хотів. То не туди стала вона, то не так повернувся він, то не з того боку обняла вона, то не в ту щоку поцілував він. Петренки покірливо

робили, як хотів він, і іноді перекидалися сумними поглядами. – Ну, от! ну, от! – кричав Гаркун, підбігаючи до Петренка. – Хіба ж так хто сердиться? Ви розумієте, що так не можна сердиться?? Насупте брови... Ще!.. Стуліть губи... Та мені ж говорити треба, як же я стулю губи? Пожалуста, не розказуйте! Коли треба говорити, вони самі розтуляються... Ну... Тепер... Зробіть вигляд грозний» [Винниченко : 110], на акторів, які виконують ролі шаблонно та однаково, а також на публіку, що прийшла в театр за звичкою і сумує під час вистави.

Висновки. Звичайно ж, зображувані події в літературному творі не завжди мають бути схожі на реальну дійсність. Персонажі Винниченка іноді можуть порушувати «істинність», однак їх мова, поведінка, світогляд завжди справжні. Події, іронічно зображені в аналізованому оповіданні, насправді стосуються не лише провінційного театру зокрема, а й українського театру початку ХХ століття загалом. Величезна кількість театральних постановок того часу відзначалася шаблонністю та штучністю, а саме поняття «театральності» мало радше негативний, ніж позитивний характер. Стосувалося це й тих, які хоч трошки претендували на новаторство. Винниченко іронізує над театральними штампами, умовністю, неприродністю дії і гри. Він, як ніхто інший, розуміє, що лише тотальна реформація і новітні віяння зможуть знищити багаторічний провінціалізм і вивести українську культуру на якісно новий рівень. А його модерна драматургія і успішні світові постановки тому беззаперечний доказ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Винниченко В. Краса і сила. Київ : Дніпро, 1989. 750 с.
2. Володимир В. Статті й матеріали. Нью-Йорк : Українська Вільна Академія Наук у США, 1953. 72с.
3. Костюк Г. У світі ідей і образів : вибране : критич. та іст.-літ. роздуми, 1930-1980. *Сучасність*. 1983. 537 с.
4. Семків Р. Іронічна структура: типи іронії в художній літературі. Київ : Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 135 с.
5. Слабошпицький М. Протирання дзеркала. Те, чого ви не прочитаете в історії літератури: спогади. Київ : Ярославів Вал, 2017. 688 с.

REFERENCES

1. Vynnychenko V. (1989) *Krasa i syła*. Kyiv : Dnipro [in Ukrainian].
2. Volodymyr V. (1953) *Statti y materialy*. Niu-York : Ukrainiska Vilna Akademiia Nauk u SShA [in Ukrainian].
3. Kostyuk H. (1983) *U sviti idei i obraziv : vybrane : krytych. ta ist.-lit. rozdumy, 1930-1980*. Suchasnist [in Ukrainian].
4. Semkiv R. (2004) *Ironichna struktura: typu ironii v khudozhnii literaturi*. Kyiv : Vydavnychiy dim «KM Akademiia» [in Ukrainian].
5. Slaboshpytskyi M. (2017) *Protyrannia dzerkala. Te, choho vy ne prochytaiete v istorii literatury: spohady*. Kyiv : Yaroslaviv Val [in Ukrainian].

N. V. KOBZEI

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Philology and Translation,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas,
Ivano-Frankivsk, Ukraine
E-mail: Nata_kobzej@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0001-8288-7079>*

**THE ORIGINALITY OF THE AUTHOR'S IRONY IN THE PORTRAIT
OF THE THEATRICAL ENVIRONMENT IN V. VINNYCHENKA'S STORY
«HARKUN-ZADUNAYS'KYY ENTERPRISE»**

The article analyzes the story from the point of view of the functioning of irony in it. Moreover, it is considered not as a stylistic figure (trope), but as an aesthetic category, which does not set itself the goal of making the recipient laugh, but reveals the author's perception of reality, his dissatisfaction with the real state of affairs in the world. «Playing» with the reader, Vynnychenko hides irony behind specific descriptions of landscapes and interiors, mocks the manner of behavior and speech of his characters, who, in fact, presented high art to ordinary people. It shows the real state of the provincial Ukrainian drama theater of the beginning of the 20th century, which developed in extremely unfavorable conditions. Censorship, lack of funds, casual earnings, constant relocations, lack of theater premises so grounded the dramatic action that it was reduced to low-cost farces and comedies. Operettas, interludes and even sketches became popular, and performances took place in cinemas, wooden pavilions in gardens and parks. There is no need to talk about the acting skills of such teams. Thanks to irony, Vynnychenko managed to combine the tragic and the comic, the high and the low, the sacred and the profane within one work.

The analyzed story is thoroughly imbued with irony. Vynnychenko uses it to negatively characterize and create a satirical image of Harkun-Zadunaisky – an entrepreneur who by no means served art for free, but worked exclusively on a commercial basis and combined the work of a manager with his own theatrical activities. In the work, the disharmony between the desired and the real is quite vivid. The main character is a «generalized» character, in which the talentlessness, impropriety, aggressiveness, stupidity, and megalomania of a significant number of contemporary pseudo-theatrical actors are manifested.

The main characteristic of the theater in the story is provincialism. He leaves his mark both on the director, who manages ineptly, and on the actors, who play in a formulaic way, as well as on the audience, which is not interested in the play.

Vynnychenko satirizes the existing theatrical stereotypes, conventionality, and unnaturalness. Examining his ironic reasoning in a broad context allows us to conclude that provinciality was a characteristic feature of the entire Ukrainian theater world without exception.

Key words: irony, acting skills, provincial theater, entrepreneur.